

МЕМОРАНДУМ / 17 май 2013 г.

Проучване на FRA относно ЛГБТ в ЕС

Това е кратък преглед на някои от резултатите от проучването. Ключовите констатации със съответните графики и мнения са поместени в „Кратък обзор“. Цялостните констатации се намират в „Доклад за основните резултати“.

1. Защо и как се проведе проучването относно ЛГБТ в ЕС?

В отговор на молба от страна на Европейската комисия, FRA проведе онлайн проучване във всички държави членки на ЕС и в Хърватия, обхващащо дискриминацията и езика на омразата срещу ЛГБТ лицата, както и други въпроси. Проучването се състоеше от широкомащабно събиране на емпирични данни и беше насочено към хората във всички държави членки на ЕС и Хърватия, на възраст 18 години или повече, които считат себе си за лесбийки, гейове, бисексуални или транссексуални. Анонимното проучване беше достъпно онлайн на всички 23 официални езика на ЕС (с изключение на ирландски) както и на каталонски, хърватски, люксембургски, руски и турски. FRA изготви проучването, което се проведе от април до юли 2012 г. в рамките на договор, възложен ѝ в резултат на открита процедура за възлагане на поръчка от GallupEurope в партньорство с ILGA-Europe ([Европейският регион на Международната асоциация на лесбийките, гейовете, бисексуалните, транссексуалните и интерсексуалните](#)). ILGA-Europe, европейската обединяваща организация, представляваща ЛГБТ организации на гражданското общество, подпомагаше работата по проучването чрез своите национални експерти.

Резултатите отразяват опита на над 93 000 лица, попълнили въпросника. Макар че данните не са представителни за всички ЛГБТ лица в ЕС, броят говори за много голяма група и отразява най-големия сбор емпирична информация по рода си до този момент. Тъй като това е най-обширното и задълбочено проучване на докладван опит от ЛГБТ лица в ЕС и Хърватия, то включва голямо разнообразие от мнения, поведения и нагласи от страна на ЛГБТ групите, което позволява подробен анализ на данните. Повече информация може да бъде намерена в [техническия доклад](#).

2. Какви въпросите бяха включени в проучването?

Респондентите бяха попитани за своя опит с дискриминация, насилие и тормоз на работното място, в образованието, здравеопазването, социалните служби и на обществени места, като например кафенета и ресторанти, банки и магазини. Въпросите бяха формирани въз основа на правото на ЕС и други международни стандарти. Ако респондентите имаха опит, който могат да споделят, те трябваше да дадат повече подробности. Във въпросника те трябваше да посочат и ключови моменти от своето ежедневие, включително оценката си на обществените

нагласи спрямо ЛГБТ лицата, видимостта на ЛГБТ лицата в обществения живот и негативните реакции на широката общественост. Транссексуалните лица бяха попитани също така и специални въпроси, свързани с достъпа до специфични здравни грижи за транссексуални лица, както и за опита си в смяната на указанието за пола в официални документи.

Освен това с проучването беше събрано голямо количество социално-демографски данни, като например такива относно образованието, заетостта, семейното положение и гражданското състояние, родителския статут и [доходите](#) на респондентите.

3. Доколко често срещана е дискриминацията въз основа на сексуалната ориентация или половата идентичност?

Около половината от всички респонденти твърдят, че лично са се чувствали дискриминирани или тормозени въз основа на сексуална ориентация в годината преди проучването. Лесбийките (55%), младите респонденти (между 18 и 24 години) (57%) и тези с най-ниски доходи (52%) най-често твърдят, че са се чувствали дискриминирани или тормозени.

Един от петима респонденти, които са били **наети и/или са търсели работа** в годината преди проучването, са се чувствали дискриминирани. При транссексуалните лица съотношението е един от трима. Във всяка държава от проучването две трети от респондентите са били свидетели на негативни коментари или поведение спрямо техен ЛГБТ колега на работното място.

Една трета от респондентите твърдят, че лично са се чувствали дискриминирани поради това, че са ЛГБТ, в поне една от следните области: осигуряване на жилище, образование, социални служби и достъп до стоки и услуги.

4. Как ЛГБТ учениците са се чувствали в училище?

В сферата на образованието преди навършване на 18 години, двама от трима респонденти са криели, че са ЛГБТ, докато са били на училище. Поне 60% лично са изпитвали негативни коментари или поведение в училище заради това, че са ЛГБТ, докато 80% от всички респонденти във всяка ЛГБТ група и във всяка държава са били свидетели на негативни коментари или поведение срещу съученик, който е възприеман за ЛГБТ. Две трети твърдят, че тези коментари или поведение са се проявявали често или винаги по време на тяхното обучение. Две-трети твърдят също, че често или винаги са криели това, че са ЛГБТ, докато са били на училище. Това е особено валидно за гейовете и бисексуалните мъже.

5. Доколко често срещани са престъпленията от омраза срещу ЛГБТ лица?

През последните пет години 26% от всички респонденти са били нападани или заплашвани с насилие. Тази цифра достига до 35% сред транссексуалните респонденти. 59% от подложените на насилие през последната година твърдят, че последно са били нападани или заплашвани с насилие поради това, че са били възприемани като ЛГБТ. През годината преди проучването 19% са били жертви на тормоз, който според тях се е дължал на възприемането им като ЛГБТ.

Най-често насилието е извършвано на открити обществени места от повече от един човек, обикновено от мъже, които жертвата не е познавала. Въпреки това, 7% от най-скорошните случаи на насилие през последната година са извършени от член на семейството на жертвата.

Около трима от 10 от всички транссексуални респонденти твърдят, че са ставали жертви на насилие или на заплахи за насилие повече от три пъти през последната година.

6. Какво според ЛГБТ лицата е отношението на обществото към тях?

ЕС се основава на ценности като равенството и уважение, и въпреки това три четвърти от всички ЛГБТ респонденти считат, че дискриминацията въз основа на сексуалната ориентация е широко разпространена в държавата, в която живеят. Други примери за това какво е да си ЛГБТ включват:

- 48% не крият пред членовете на семейството си, че са ЛГБТ, а 28% не го разкриват пред никого или само пред част от приятелите си. Само 21% са споделили с колеги на работа или съученици.
- Почти половината от всички респонденти считат, че отправянето на обидни думи от политици към ЛГБТ лицата е широко разпространено в тяхната държава на пребиваване.
- Две трети избягват да се държат за ръце на обществени места със своя партньор от същия пол, тъй като се страхуват да не бъдат нападнати, заплашени или тормозени заради това. Сред гейовете и бисексуалните мъже респонденти тази цифра е три четвърти.
- 50% от всички респонденти избягват определени места, тъй като се страхуват да не бъдат нападнати, заплашени или тормозени поради това, че са ЛГБТ. Това важи с особена сила за обществения транспорт, улицата или други обществени места, както и обществени сгради.
- От всички групи транссексуалните респонденти най-често твърдят, че са се чувствали лично дискриминирани или са били подложени на насилие.

7. Какво може да се направи, за да се подобри равнопоставеността и уважението спрямо ЛГБТ лицата?

Правото на ЕС забранява дискриминацията на работното място въз основа на сексуалната ориентация и все пак дискриминация в тази област продължава да се среща. За да се пребори с това, ЕС би могъл да използва редица правни и политически средства, с които да разработи **систематични инициативи за борба с дискриминацията** въз основа на сексуална ориентация и полова идентичност. По същия начин държавите членки следва да използват резултати от проучването, за да доразвият, приложат и наблюдават съответните политики. Държавите членки на ЕС, които са изготвили специфични планове за действие по въпросите на ЛГБТ или са интегрирали тези въпроси в националните планове за действие в областта на човешките права, могат да се възползват от специфичните за всяка държава данни, за да планират по-добре своите действия.

Еднаквата защита от дискриминация във всички държави членки на ЕС, значително би се подобрила, ако **мерките срещу дискриминацията бъдат разпространени и в други сфери освен заетостта**. Предложената „хоризонтална директива“ на ЕС би разширила принципа за равно третиране, така че в него да се включат религията, убежденията, уврежданията, възрастта и сексуалната ориентация.

Що се отнася до училищната среда държавите членки следва да работят върху това да осигурят **училищна среда, която е безопасна, която подкрепя ЛГБТ младежта** и в която няма тормоз и изолация. Това включва повишаване на осведомеността сред учители и ученици, чрез което да се насърчи уважението и разбирането и да се покаже как може да се подхожда

към проблемите, свързани с ЛГБТ, например чрез гарантиране на включването на обективна информация относно сексуалната ориентация, половата идентичност и половото себеизразяване като част от училищната програма и обучението на учители. Правителствата и училищата също следва да изготвят и популяризират политики срещу тормоза основан на хомофобия и трансфобия.

Съгласно констатациите ЛГБТ лицата често не докладват случаи на дискриминация, тъй като считат, че нищо не би се променило (60% от респондентите) или тъй като не знаят как или къде да го направят (30%). Само 22% от най-сериозните случаи на престъпления мотивирани от омраза са докладвани на полицията. Почти половината от респондентите които не са докладвали на полицията считат че полицията не би се намесила. Подобни тенденции се срещат и в [работата на FRA с други групи](#) (като малцинствата и мигрантите). Правото на ЕС и националното право следва да защитава лицата от езика на омразата и престъпления от омраза поради хомофобия и трансфобия. Осведомеността за правата и средствата за докладване на дискриминация и насилие от омраза следва да се насърчават. Държавите членки следва също да се **борят с недостатъчното докладване**, като подпомагат органите по въпросите на равенството и другите национални механизми за подаване на оплаквания, за повишаване на осведомеността относно дискриминацията и действията, които ЛГБТ лицата могат да предприемат. Държавите членки следва също да обучават служителите на правоприлагащите органи как да се отзовават на проблемите на ЛГБТ лица или да насърчават организациите на гражданското общество да докладват от името на жертвите. Данните относно престъпленията от омраза, включително отбелязването на мотивацията за престъпленията, също следва да бъдат докладвани, за да могат държавите членки да предприемат подходящи действия. ЕС и държавите членки следва също да обърнат специално внимание на това да уредят със закон **наказуемостта на езика на омразата и престъпленията от омраза** поради хомофобия и трансфобия.

8. Други действия на FRA в областта на правата на ЛГБТ лицата

FRA започна работа по основните права на ЛГБТ лицата през 2007 г. след молба на Европейския парламент за проучване на дискриминацията спрямо ЛГБТ лицата и хомофобията в ЕС.

- През 2008 г. FRA изготви доклад относно [правното положение на ЛГБТ лицата](#) в ЕС. Той беше [актуализиран през 2010 г.](#)
- Доклад от 2009 г. разглежда [социалното положение на ЛГБТ лицата](#) в ЕС.
- През 2011 г. беше публикувано [резюме на социалноправните констатации](#), включващо анализ на тенденциите, предивикателствата и обещаващите практики, който подчертава разликите в ЕС по отношение на защитата от дискриминация на ЛГБТ лицата.
- Понастоящем агенцията [провежда проучване сред публичните органи и учителите, служителите на правоприлагащите органи и здравните служители относно основните права на ЛГБТ лицата](#), като се концентрира върху следните области: заетост, образование, здравеопазване, правоприлагане и публични политики.

Резултатите [са визуализирани онлайн](#) и са включени в доклад, достъпен на уебсайта на FRA:
[Резултати от проучването относно ЛГБТ в ЕС: преглед](#)
[Технически доклад](#)

Работата на FRA в областта на правата на ЛГБТ лицата и свързаните с нея публикации можете да намерите на: <http://fra.europa.eu/en/theme/lgbt>

За допълнителна информация се свържете с медийния екип на FRA:

Електронен адрес: media@fra.europa.eu / Тел.: +43 1 58030-858